Architektúra 15 - Baroková architektúra :)

Typické znaky

V jednotlivých krajinách má rozličné, nezriedka protichodné podoby.

Taliansky typ architektúry (tzv. dynamický) tohto obdobia sa usiloval vniesť do stavieb zdanlivý pohyb, prostredníctvom zložitého pôdorysu z rôznych geometrických tvarov, zvlnených fasád a premodelovaných stien.

Taliansky kostol tohto obdobia vzbudzuje dojem, akoby jeho stenu roztláčala akási vnútorná energia (stena je na určitých miestach vydutá, inde zase preliačená).

Interiér talianskych kostolov tohto obdobia sa usiluje navodiť atmosféru majestátnosti a nezvyčajnosti prostredníctvom svetla a zlatých ozdobných prvkov.

Kostol je ponímaný ako priestor, kde má veriaci komunikovať s Bohom, preto jeho steny zdobia rozsiahle fresky s motívom otvorených nebies.

Francúzsky typ architektúry (tzv. klasicizujúci) tohto obdobia plynulo nadviazal na renesanciu, usiloval sa o pokoj, vyváženosť, využívajúc členenie horizontálami a vertikálami.

Pre španielsky typ architektúry tohto obdobia je typický plastický ornament potláčajúci tektoniku stavby.

Na Slovensku architektúru tohto obdobia reprezentujú napr. Kostol Najsvätejšej Trojice v Bratislave, Kostol sv. Trojice v Košiciach, Kostol univerzitného komplexu v Trnave.

Cirkevné stavby spravidla oplývali pompéznosťou a zložitosťou.

Charakteristická je **monumentálnosť, teatralita a snaha o emocionálne pôsobenie na človeka**.

Pôdorysy stavieb bývajú oválne, elipsovité alebo kombinované z viacerých geometrických tvarov.

Fasády sú členené mohutnými stĺpmi, pilastrami, rímsami a bohatou štukovou výzdobou.

Veľký význam majú kupoly, schodiská, priehľady a perspektívne efekty.

Interiéry zdobia iluzívne fresky, zlatené ornamenty, sochy a štuky.

Na stavbu sa používali najmä **kameň, tehla, mramor, štuk a drevo**.

Barok sa usiloval o spojenie architektúry, maliarstva a sochárstva do jedného umeleckého celku.

Častým prvkom sú rozsiahle záhrady, fontány a reprezentačné nádvoria.

Najvýznamnejšie stavby

Bazilika svätého Petra (Vatikán):

- vrcholné dielo barokovej architektúry,
- na jej finálnej podobe sa významne podieľal Gian Lorenzo Bernini,
- pred chrámom sa nachádza monumentálne kolonádové námestie.

Kostol San Carlo alle Quattro Fontane (Rím):

- dielo Francesca Borrominiho,
- patrí k najvýznamnejším ukážkam dynamického talianskeho baroka.

Zámok vo Versailles (Francúzsko):

- najvýznamnejšia pamiatka francúzskeho baroka,
- symbol absolutistickej moci Ľudovíta XIV.,
- preslávený rozsiahlymi záhradami a Zrkadlovou sieňou.

Karlskirche (Viedeň):

- jedna z najvýznamnejších barokových stavieb strednej Európy,
- charakteristická monumentálnou kupolou a dvojicou stĺpov.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Kostol Najsvätejšej Trojice (Bratislava):

- vrcholná ukážka barokovej sakrálnej architektúry na Slovensku,
- patrí k významným dielam jezuitskej architektúry.

Kostol Najsvätejšej Trojice v Bratislave

Kostol univerzitného komplexu v Trnave

Obdobie a vznik

- koniec 16. až polovica 18. storočia,
- vznikla v Taliansku,
- rozvíjala sa v období protireformácie,
- nasledovala po renesancii a predchádzala klasicizmu.

Charakteristika

- barok je sloh pohybu, emócií a veľkoleposti,
- je úzko spojený s katolíckou cirkvou a protireformáciou,
- jeho cieľom bolo ohromiť návštevníka a vyvolať silný citový zážitok,
- spojil architektúru, maliarstvo a sochárstvo do jednotného umeleckého celku.

Typické znaky

- dynamické kompozície,
- zvlnené fasády,
- oválne pôdorysy,
- monumentalita,
- kupoly,
- iluzívne fresky,
- štuková výzdoba,
- bohaté ornamenty,
- zlatenie,
- hra svetla a tieňa,
- monumentálne schodiská,
- prepojenie stavby s okolím.
-

Materiály

- kameň,
- tehla,
- mramor,
- štuk,
- drevo,
- zlato používané pri dekoráciách.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Typické stavby

- kostoly,
- kláštory,
- paláce,
- zámky,
- mestské rezidencie,
- fontány,
- záhradné pavilóny.

Najvýznamnejší architekti

Gian Lorenzo Bernini:

- hlavná osobnosť talianskeho baroka,
- autor kolonády pred Bazilikou sv. Petra.

Francesco Borromini:

- predstaviteľ dynamického baroka,
- preslávil sa netradičnými pôdorysmi a zvlnenými fasádami.

Jules Hardouin-Mansart:

- významný predstaviteľ francúzskeho baroka,
- podieľal sa na výstavbe Versailles.

Johann Bernhard Fischer von Erlach:

- významný architekt rakúskeho baroka,
- autor chrámu Karlskirche vo Viedni.

Najvýznamnejšie pamiatky

- Bazilika svätého Petra vo Vatikáne,
- San Carlo alle Quattro Fontane v Ríme,
- Zámok vo Versailles,
- Karlskirche vo Viedni,
- Kostol Najsvätejšej Trojice v Bratislave.

Baroková architektúra na Slovensku

Barok výrazne ovplyvnil podobu slovenských miest. Vznikali kostoly, kláštory, kaštiele a šľachtické sídla. Medzi významné pamiatky patria Kostol Najsvätejšej Trojice v Bratislave, univerzitný komplex v Trnave, Kostol sv. Trojice v Košiciach, kaštieľ v Svätom Antone či prestavby Bratislavského hradu.

Význam

Baroková architektúra predstavuje vrchol reprezentatívneho umenia novoveku. Jej cieľom bolo prostredníctvom monumentálnosti, pohybu, svetla a bohatej výzdoby vyjadriť moc cirkvi, panovníkov a šľachty. Výrazne ovplyvnila podobu európskych miest a sakrálnej architektúry.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania